

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ**

***Соціальна робота:
від теорії до практики***

Частина 1

УМАНЬ 2016

УДК 364
ББК 60.9
С 40

Рецензенти:

Рецензенти: *Москальова Л. Ю.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та дошкільної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; *Лютій В. П.* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та практичної психології Академії праці, соціальних відносин і туризму; *Коляда Н. М.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

3.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 6 від 14 січня 2016 року).

Соціальна робота: від теорії до практики: колективна монографія / авт. кол.: І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, Н. М. Коляда та ін. – Умань, 2016. – Ч. 1. – 204 с.

Пропонована монографія має на меті допомогти студенту спеціальності «Соціальна робота» оволодіти знаннями в області однією з основних загально-професійних дисциплін – теорії соціальної роботи.

У монографії послідовно викладається зміст і категоріальний апарат теорії соціальної роботи, аналізуються її найважливіші концепції. Індуктивний метод викладу матеріалу дозволяє, відштовхуючись від простих для сприйняття понять, перейти до більш складних категорій і узагальнень. В результаті оволодіння новими знаннями в ході роботи з монографією студенти набувають навички абстрактного мислення, вчать будувати гіпотези і ін.

У монографії відображено найбільш актуальні питання теорії і практики правового регулювання соціальної роботи та соціального захисту населення законодавством і законодавством суб'єктів України.

Монографія може бути використана для підготовки до практичних занять студентів напрямів підготовки (спеціальностей) «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка».

УДК 364
ББК 60.9
©

З М І С Т

<i>Передмова</i>	5
Албул Ірина	
Соціальна допомога як складова соціального забезпечення	6
Балдинюк Олена	
Сутність та зміст поняття «корпоративна соціальна відповідальність»	11
Бойко Ольга	
Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з сім'єю як педагогічна проблема	17
Бондаренко Галина	
Охорона праці в соціальній сфері: законодавче забезпечення	25
Войтовська Алла	
Гендерні стереотипи сучасної студентської молоді	30
Гребінь Лілія	
Правове регулювання соціального захисту населення	35
Заєць Світлана	
Соціальна естафета андрогінної моделі сім'ї	40
Іващенко Катерина	
Міжсекторне партнерство як механізм реалізації соціальної роботи за місцем проживання	46
Ісаченко Вікторія	
Потенціал супервізії та її актуалізація в практиці соціальної роботи	50
Карпич Ірина	
Сімейна політика як важливий напрямок соціальної політики	57
Клименко Юлія	
Технологія соціально-психологічної профілактики суїцидальних нахилів методом транзакційного аналізу	62
Коляда Наталія	
Соціальна молодіжна політика як засіб громадянського виховання молоді: реалії та перспективи	75
Коляда Тетяна	
Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами жіночої статі в сучасній Україні	80
Кочубей Тетяна	
Підготовка майбутніх соціальних працівників до реабілітаційної роботи з особами, які звільняються з місць позбавлення волі	84

Кравченко Оксана	
Підготовка соціальних працівників у Швеції	9 2
Левченко Наталія	
Основні аспекти соціально-педагогічної роботи в літніх оздоровчих таборах	9 5
Матрос Ольга	
Особливості аналізу предметної сфери соціальної роботи	1 0 0
Перфільєва Майя	
Робота з дітьми з особливими потребами в позашкільній сфері	1 0 6
Підвальна Юлія	
Соціально-педагогічна діяльність в закладах для дітей сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	1 1 1
Полехіна Вікторія	
Розвиток професійної підготовки бакалаврів соціальної роботи: досвід США	1 1 8
Шевчук Оксана	
Навички та вміння фахівця з соціальної роботи на індивідуально-особистісному рівні	1 1 9
<i>ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК</i>	1 2 5

П Е Р Е Д М О В А

Становлення в нашій країні професії соціального працівника і розгортання професійної підготовки фахівців для сфери соціального обслуговування зумовили створення навчальних, методичних та довідкових посібників для використання в освітньому процесі.

Перші навчальні посібники, що створювалися за допомогою Фонду Дж. Сороса, наприклад двотомне видання «Теорія і методика соціальної роботи» (М., 1994), відображали відповідний початкового періоду діяльності рівень розуміння проблем соціальної роботи і підготовки самих викладачів і вчених, колишніх авторами цих книг. У них не були диференційовані питання теорії і технології соціальної роботи, проблеми вивчення історії та зарубіжного досвіду її організації, соціально-правові та соціально-медичні аспекти. Однак за минулий час відбулися значні зміни в практиці соціальної роботи, в її теоретико-методологічному осмисленні, а також в розробці і реалізації науково-методичних аспектів викладання дисциплін, включених до навчальних програм.

Розгортання в Україні широкої і різнопланової системи соціальних служб з надання допомоги літнім, людям з обмеженими можливостями, сім'ям, дітям, позбавленим піклування батьків, іншим категоріям осіб, які опинилися у важкій життєвій ситуації, п'ятирічний досвід організації та проведення навчального процесу, розробка і затвердження Державного освітнього стандарту різних рівнів вищої професійної освіти в галузі соціальної роботи – все це з особливою гостротою поставило питання про створення комплексу підручників і навчальних посібників з усіх дисциплін, що входять в коло професійної підготовки соціального працівника. Це, безумовно, важке завдання, так як розробка єдиної теорії соціальної роботи, поставлена до порядку денного необхідністю підвищення ефективності практики соціального обслуговування, ще не завершена як в нашій країні, так і за кордоном, хоча багато дослідників в різних країнах усвідомили необхідність цього. Ймовірно, подальший розвиток досліджень у цій галузі соціального знання повинно включати огляд різних напрямків в теоретичному осмисленні соціальної роботи з метою виявлення того, що вони дають практиці, як можуть бути використані при вирішенні конкретних соціальних проблем.